

TORONYB(a)EJÁRÁS

2018.09.

KDG 11 k

Szombathelyi Székesegyház

Melyik harang tekinthető meg látogatás során?

A Székesegyház méretei

Hosszúság: **78,70 m**, falak nélkül: **73 m**
A kereszthajó szélessége: **38 m**, a falak nélkül: **34,14 m**
A hosszanti hajó szélessége: **24 m**, a falak nélkül: **20,86 m**
A templom belső magassága: **27,98 m**
A tornyok magassága: **62,5 m**

A Székesegyház harangjai

Az I. világháború előtt

Szent István harang
- 22 mázsa - Sziber István plébános (1760-1828) öntette Bécsben

Márton harang
17 mázsa - Szily öntette 1796-ban Kőszegen Pastermeister műhelyében

Két kisebb harang
Somogy püspök öntette Kőszegen 1807-ben,
a három utóbbi harang hadicélra került felhasználásra

Jelenleg

Szűz Mária harang (H-1 jelű)
2300 kg, átmérője 154,5 cm, készült Szűz Mária tiszteletére 1937-ben

A déli toronyban:

Szent Márton nagyharang (H-2 jelű) - a Martineum öntette 1920-ban, a Seltenhofer cég harangöntő üzemében - 1300 kg - átmérője 120 cm

Szent Mihály harang (H-3 jelű) - 190 kg - Egyházmegyei Takarékpénztár öntette Sopronban, 1920-ban

Szent Sándor lélekharang (H-4 jelű) Dr. Tauber Sándor kanonok öntette 1920-ban Seltenhofer soproni műhelyében, súlya 140 kg - átmérője 60 cm (Nagy Ferenc nyomán)

Melyik harang tekinthető meg?

A Székesegyház méretei

Hosszúság: 78,70 m, falak nélkül: 73 m
A kereszthajó szélessége: 38 m, a falak nélkül: 34,14 m
A hosszanti hajó szélessége: 24 m, a falak nélkül 20,86 m
A templom belső magassága: 27,98 m
A tornyok magassága: 62,5 m

A Székesegyház harangjai

Az I. világháború előtt

Szent István harang
- 22 mázsa - Sziber István plébános (1760-1828) öntette Bécsben

Márton harang
17 mázsás - Szily öntette 1795-ben Kőszegen Pfistermeister műhelyében

Két kisebb harang
Somogy püspök öntette Kőszegen 1807-ben,
a három utóbbi harang hadicélra került felhasználásra

Jelenleg

Szűz Mária harang (H-1 jelű)
2300 kg, átmérője 154,5 cm, készült Szűz Mária tiszteletére 1937-ben

A déli toronyban:

Szent Márton nagyharang (H-2 jelű) - a Martineum öntette 1920-ban, a Seltenhofer cég harangöntő üzemében - 1300 kg - átmérője 110 cm

Szent Mihály harang (H-3 jelű) - 190 kg - Egyházmegyei Takarékpénztár öntette Sopronban, 1920-ban

Szent Sándor lélekharang (H-4 jelű) Dr. Tauber Sándor kanonok öntette 1920-ban Seltenhofer soproni műhelyében, súlya 140 kg - átmérője 60 cm (Nagy Ferenc nyomán)

A Szűz Mária harang nyelve nem sokszor csókolta meg a harang a palástját. Mikor szólaltatják meg ezt hatalmas harangot?

A Székesegyház méretei

Hosszúság: 78,70 m, falak nélkül: 73 m
A kereszthajó szélessége: 38 m, a falak nélkül: 34,14 m
A hosszanti hajó szélessége: 24 m, a falak nélkül 20,86 m
A templom belső magassága: 27,98 m
A tornyok magassága: 62,5 m

A Székesegyház harangjai

Az I. világháború előtt

Szent István harang
- 22 mázsa - Sziber István plébános (1760-1828) öntette Bécsben

Márton harang
17 mázsás - Szily öntette 1795-ben Kőszegen Pfistermeister műhelyébe

Két kisebb harang
Somogy püspök öntette Kőszegen 1807-ben,
a három utóbbi harang hadicélra került felhasználásra

Jelenleg

Szűz Mária harang (H-1 jelű)
2300 kg, átmérője 164,5 cm, készült Szűz Mária tiszteletére 1937-ben

A déli toronyban:

Szent Márton nagyharang (H-2 jelű) - a Martineum öntette 1920-ban, a Seitenhofer cég harangöntő üzemében - 1300 kg - átmérője 120 cm

Szent Mihály harang (H-3 jelű) - 190 kg - Egyházmegyei Takarékpénztár öntette Sopronban, 1920-ban

Szent Sándor lélekharang (H-4 jelű) Dr. Tauber Sándor kanonok öntette 1920-ban Seitenhofer soproni műhelyében, súlya 140 kg - átmérője 60 cm (Nagy Ferenc nyomán)

A Szűz Mária harang megkondul Húsvétkor, Karácsonykor, március 4 –én a bombázás évfordulóján; ha új püspök érkezik az Egyházmegye élére és ha meghal a mindenkori pápa.

A Székesegyház méretei

Hosszúság: 78,70 m, falak nélkül: 73 m
A kereszthajó szélessége: 38 m, a falak nélkül: 34,14 m
A hosszanti hajó szélessége: 24 m, a falak nélkül 20,86 m
A templom belső magassága: 27,98 m
A tornyok magassága: 62,5 m

A Székesegyház harangjai

Az I. világháború előtt

Szent István harang
– 22 mázsa – Sziber István plébános (1760-1828) öntette Bécsben

Márton harang
17 mázsás – Szily öntette 1795-ben Kőszegen Pfistermeister műhelyébe

Két kisebb harang
Somogy püspök öntette Kőszegen 1807-ben,
a három utóbbi harang hadicélra került felhasználásra

Jelenleg

Szűz Mária harang (H-1 jelű)
2300 kg, átmérője 164,5 cm, készült Szűz Mária tiszteletére 1937-ben

A déli toronyban:

Szent Márton nagyharang (H-2 jelű) – a Martineum öntette 1920-ban, a Seitenhofer cég harangöntő üzemében – 1300 kg – átmérője 120 cm

Szent Mihály harang (H-3 jelű) -190 kg – Egyházmegyei Takarékpénztár öntette Sopronban, 1920-ban

Szent Sándor lélekharang (H-4 jelű) Dr. Tauber Sándor kanonok öntette 1920-ban Seitenhofer soproni műhelyében, súlya 140 kg – átmérője 60 cm (Nagy Ferenc nyomán)

Igaz –e?

Ha nyitva vannak a Mária harang termében a spaletták, akkor az azt jelenti, hogy látogatók vannak ott fent és éppen várják a harangozást.

Ha nyitva vannak a Mária harang termében a spaletták, akkor az azt jelenti, hogy látogatók vannak ott fent és éppen várják a harangozást.

Ez hamis, mert nem lehet ott állni a Mária harang alatt, amikor ezzel harangoznak. Még az ablakokat is ki kell nyitni, mert azok a harang hanghullámai által keltett rezonancia miatt kitörnének.

Igaz- e, hogy a Mária harangnál levő megállóban álló látogató Szombathely jelenlegi legmagasabb épületében áll?

- Igaz- e, hogy a Mária harangnál levő megállóban álló látogató Szombathely jelenlegi legmagasabb épületében áll?
- Igaz. A Székesegyház a legmagasabb, a kereszt csúcsa 62,5 m, a tizennégyemeletes teteje alacsonyabban van.

Igaz- e, hogy a Mária harangnál levő megállóban álló látogató Szombathely jelenlegi legmagasabb pontján áll?

- Igaz- e, hogy a Mária haragnál levő megállóban álló látogató Szombathely jelenlegi legmagasabb pontján áll?
- A Székesegyház a legmagasabb épület, a kereszt csúcsa 62,5 m, a tizennégyemeletes teteje alacsonyabban van.
Viszont ebből következik, hogy nem a legmagasabb helyen áll a harang alatti "kilátóban"!

Miért okozott olyan nagy pusztítást a Székesegyházra ledobott bomba?

Rakd helyes sorrendbe a válasz mondatait!

- a) A tetőn, a födémen lyukat ütve bezuhant a bomba a templomba.
- b) A bombák időzítve vannak, így ez is csak akkor robbant fel valószínűleg, amikor a padlóra leért már.
- c) A templomon kevés ablak van / volt, így nem tudtak az ablakok kitörni, hogy ott távozhasson a robbanáskor keletkezett túlnyomásnak legalább egy része.
- d) A falak nagyon erősek voltak, azok nem dőltek ki a bombarobbanás nyomán.
- e) A tetőszerkezet az épület belsejében lezajlott nyomás miatt felfelé robbant ki.
- f) " 1945. március 4-én reggel még sütött a Nap. ...amikorra véget ért a szörnyű pusztítás, eleredt a hó. Mintha a természet el akarta volna takarni a szégyent, amelyet az amerikai bombázók zúdítottak ránk...."

- a) A bombák időzítve vannak, így ez is csak akkor robbant fel valószínűleg, amikor a padlóra leért már.
- b) A falak nagyon erősek voltak, azok nem dőltek ki a bombarobbanás nyomán.
- c) " 1945. március 4-én reggel még sütött a Nap. ...amikorra véget ért a szörnyű pusztítás, eleredt a hó. Mintha a természet el akarta volna takarni a szégyent, amelyet az amerikai bombázók zúdítottak ránk...."
- d) A templomon kevés ablak van / volt, így nem tudtak az ablakok kitörni, hogy ott távozhasson a robbanáskor keletkezett túlnyomásnak legalább egy része.
- e) A tetőszerkezet az épület belsejében lezajlott nyomás miatt felfelé robbant ki.
- f) A tetőn, a födémen lyukat ütve bezuhant a bomba a templomba.

Az első mondatot kétféleképpen folytatjuk. Döntsd el a folytatásban leírt tagmondatokról, hogy igaz vagy hamis mondatok!

A padok is tönkrementek, ezért új ülőhelyekről kellett gondoskodni. Ezek kisebb része paddal, nagyobb része székekkel lett pótolva...,

a)

ezért is lett a szombathelyi nagytemplom neve székesegyház.

b) mert a székes megoldás olcsóbb és könnyebben átrendezhető a templombelső.

A padok is tönkrementek, ezért új ülőhelyekről kellett gondoskodni. Ezek kisebb része paddal, nagyobb része széssel lett pótolva...,

a)

ezért is lett a szombathelyi nagytemplom neve székesegyház. - HAMIS

b) mert a székes megoldás olcsóbb és könnyebben átrendezhető a templombelső. - IGAZ

Melyik állítás igaz?

- a) Ha lennének freskók a mennyezeten, akkor úgy éreznénk, hogy azok a teret jobban összenyomnák.
Ezért nem is festik vissza azokat, marad fehér.
- b) Sajnos nem maradt fénykép a mennyezetről, így nem is tudják restaurálni.
- c) Mivel a mennyezet teljesen megsemmisült és a freskók festője már nem él, a műemlék-felügyelet nem engedélyezi a másolatok elkészítését.

Igaz válasz: c)

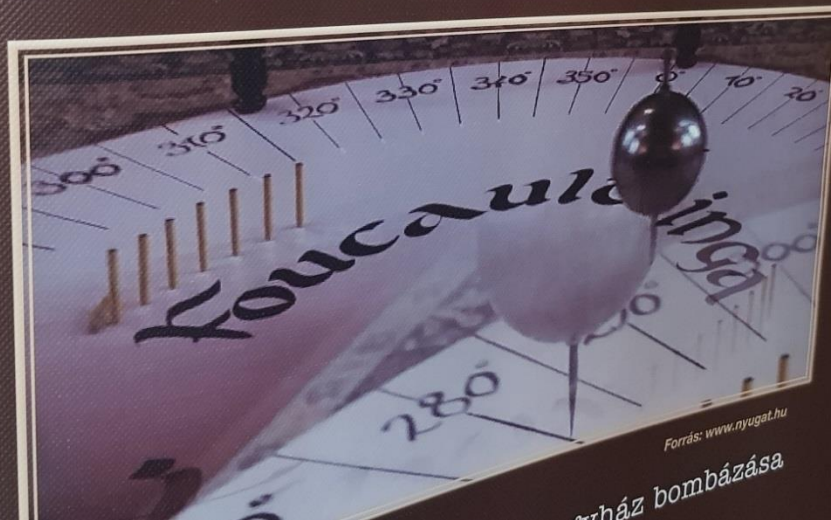
Milyen hátról a homlokzat?

- Milyen hátulról a homlokzat?
- Természetesen nem díszes. Hátulról az a fontos, hogy jól tartson.

Miért lehet itt nagyszerű Foucault - inga kísérletet bemutatni?

a bombázás 70.évfordulójára
emlékhely létesítése a Madonna kápolna fe-
letti Oratóriumban

- a bombázás építészeti, művészeti töredékei-
nek katalogizálása, méltó elhelyezése

- a sekrestye feletti egykori hittanterem-
ben szakrális értékek gyűjteményének
alakítása
- a tornyokban a „Székesegyház története”
c. állandó kiállítás létesítése Szombathely
Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalá-
nak támogatásával
- a déli toronyban lévő műzeális óraszerkezet
működő állapotba hozása
- a bombázási emlékhely és a torony-kiállítás
kiadványának megjelenítése
- a tornyokból történő nyitott terü-
létrehozása a jövőben
- a tornyok órák magasságig történő
elérhetőségének biztosítása
- az északi kereszthajóban még hiányzó
Hefele tervezte - díszes gyóntatószék
létesítése

- Miért lehet itt nagyszerű Foucault - inga kísérletet bemutatni?
- Mert 28 méteres belmagasság már szép hosszú ingafonalat tesz lehetővé és a padlásról megoldotta Gotthard Jenő és Kuncz Adolf, hogy a kupola tetejéről le lehessen engedni az ingát és kiváló módon felfüggeszék ide.

Sok külföldi turista értetlenül áll a bombázás borzalmas pusztítása előtt. Az a legfurcsább a tárlatvezető számára, amikor

a) - amerikai turisták kérdezik rá, hogy kik is dobták ide azt a bombát?

b) - orosz turisták kérdezik rá, hogy kik is dobták ide azt a bombát?

c) - német turisták kérdezik rá, hogy kik is dobták ide azt a bombát?

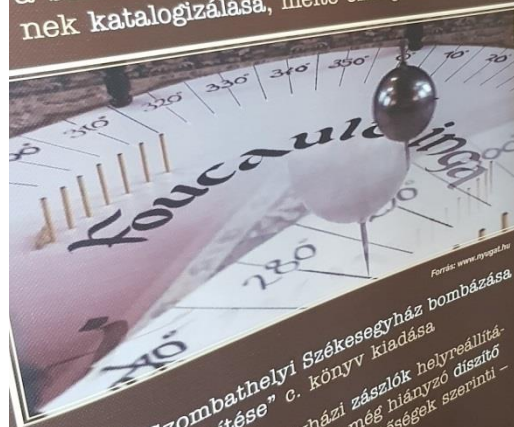
- Amerikai...

...szere a bejáratnál
rült márvány szenteltvízta-
avítása.

rült freskó művészi helyreál-
ása.

bombázás 70.évfordulójára
mlékhely létesítése a Madonna kápolna fe-
letti Oratóriumban

a bombázás építészeti, művészeti töredékei-
nek katalógizálása, méltó elhelyezése

Forrás: www.nyreg.hu

„A Szombathelyi Székesegyház bombázása
és újjáépítése” c. könyv kiadása

eredeti székesegyházi zászlok helyreállítá-
sának szervezése – a még hiányzó díszítő
elemek folyamatos – lehetőségek szerinti –
pótlása

a kórus alatti óra elkészítése

a kupolák freskóinak megalkotása, mint
távoll – de nem elérhetetlen – terv ében
tartása

– a sekrestye feletti egykori hittanterem-
ben szakrális értékek gyűjteményének ki-
alakítása

– a tornyokban a „Székesegyház története”
c. állandó kiállítás létesítése Szombathely
Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala-
nak támogatásával

– a déli toronyban lévő múzeális óraszerkezet
működő állapotba hozása

– a bombázási emlékhely és a torony kiállítás
kiadványának megjelentetése

– a tornyokból történő nyitott téri ájáró
létrehozása a jövőben

– a tornyok órák magasságig történő
elérhetőségének biztosítása

– az északi kereszthajóban még hiányzó
Hefele tervre – díszes gyémántok-
elkészítése

– aktuális karbantartások megvalósítása az állomány-
romlás rendszeres ellenőrzése és javítása

Köthy Ferenc

Igaz-e ez az állítás?

- A Foucault – ingát Gothard Jenő fedezte fel és helyezte üzembe először 1880 –ban a szombathelyi székesegyházban. Az ingát egykori kedves egyetemi tanára, Ubmerto Foucault tiszteletére nevezte el.

Igaz-e ez az állítás?

- A Foucault – ingát Gothard Jenő állította ki helyezte először 1880 –ban a szombathelyi székesegyházban, Kuncz Adolf tanár segítségével.

Igaz-e ez az állítás?

- A Foucault-inga egy kísérleti eszköz, melyet Leon Foucault francia fizikus a Föld forgásának és a Coriolis-erő hatásának szemléltetésére fejlesztett ki.
- A kísérlet lényege, hogy egy nagyon hosszú, lengési síkjában szabadon elforduló inga mozgását figyeljük.
- A Föld forgása miatt a fellépő Coriolis-erő elfordítja az inga lengési síkját.
- A valóságban persze nem a Föld fordul el az inga alatt,
- hanem lengési sík változik.

- Igaz: c) válasz

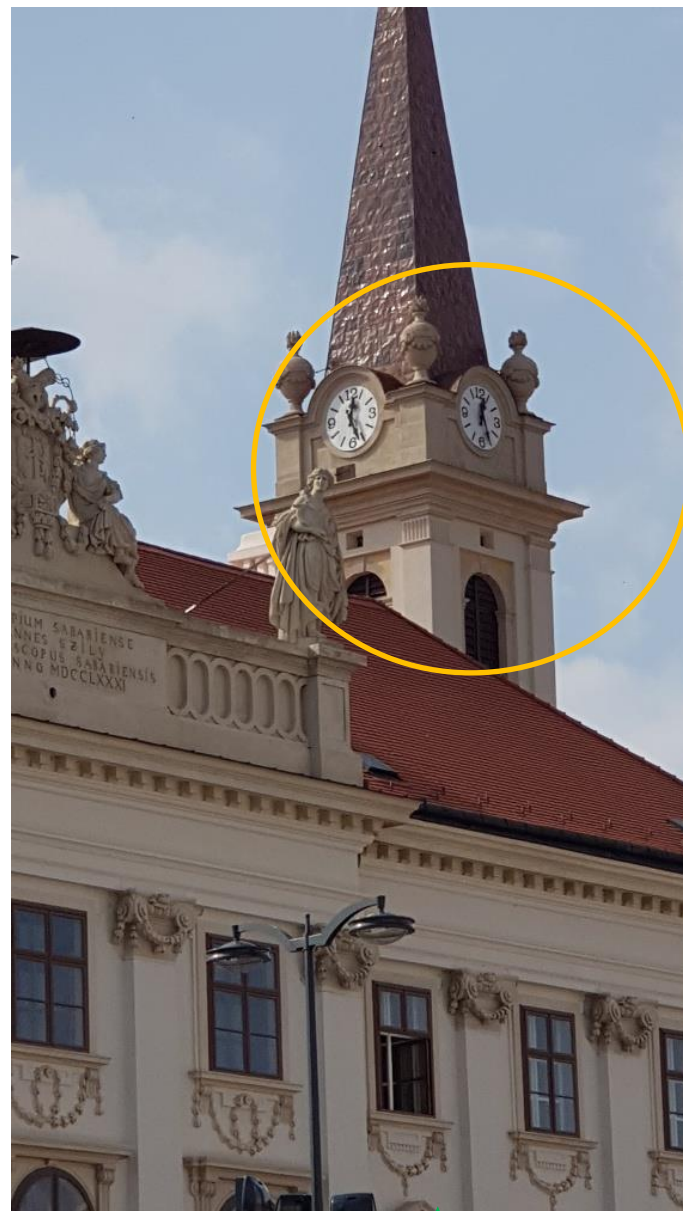
- Mi köze van a szombathelyi székesegyháznak a Vissza a jövőbe című filmsorozathoz / azaz
- Hány perc eltéréssel készült a következő két fotó?

2018. 09. 06. 15:25

Éppen
be-
Állí-
tották
fél négy
tájban
az
órákon
a
pontos
időt!

2018. 09. 06. 15:25

2018. 09. 06. Szombathely

11.k KDG

- A tornyok csak idegenvezető kíséretében látogathatók max. 15 fős csoportokban.
- A kedves látogatóknak összesen 386 lépcsőfokot kell „leküzdeniük” fel és le irányban. A Székesegyház nagyharangja mellől csodálatos magaslati kilátás nyílik Szombathely városára.
- **A tornyokat mindenki csak saját felelősségére látogathatja. A csigalépcsők néhol nagyon keskenyek, akiknek problémája van a zárt térrel, annak nem ajánljuk a megtekintést.**